

Hogy áll az energiatanúsítás Dr.Bánhidi László

Mint ismeretes az EU 2002/91/EC direktíva volt az első lépés az épületek energiafelhasználásának csökkentése érdekében. A direktíva két okból kívánta csökkenteni az épületek energiafelhasználását:

- az energiaellátás biztonsága érdekében, mivel azt 2030-ig csak kb. 70%-ban tudja az Únió belső forrásokból biztosítani, ugyanakkor az épületek energiafelhasználása a teljes felhasználás kb. 40%-át teszi ki,
- környezetvédelmi okokból, mivel a CO₂ emisszió 94%-a az energiatermelésből és felhasználásból adódik.

Az irányelv célkitűzése az épületek energiafelhasználásának csökkentése érdekében

- az épületek energiafelhasználásának egységes számítása,
- új épületek energiafelhasználási követelményrendszerének kidolgozása,
- a meglévő épületek energiafelhasználási követelményrendszerének kidolgozása,
- épületek energetikai tanúsítványának kidolgozása,
- kazánok és légkondicionáló rendszerek rendszeres felülvizsgálata,
- 15 évnél régebbi fűtési rendszerek értékelése.

Az épületek energiafelhasználásának egységes számítása

Az épületek energiafelhasználásának egységes számítása kiterjed:

- az épület határolószerkezetére.
- a fűtési és HMV rendszerre,
- a légtechnikai rendszerre,
- a mesterséges világításra,
- a szolárrendszerekre,
- a természetes szellőzésre,
- a belső légállapotra,
- a CO₂ kibocsátásra.

Épületek energiafelhasználásának követelményrendszere

Intézkedések annak biztosítása érdekében, hogy az épületek energiafelhasználása a minimális legyen. A követelmények meghatározásakor különbséget kell tenni az új és a meglévő épületek, valamint a különböző funkciójú épületek (irodák, lakóépületek, oktatási intézmények, szállodák, éttermek, sportlétesítmények és más típusú épületek) között.

Az 1000 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű új épületeknél az építkezés megkezdése előtt meg kell vizsgálni a következő rendszerek megvalósításának műszaki és gazdasági lehetőségét:

- megújuló energiaforrások alkalmazása,
- távfűtési rendszerre történő csatlakozás,
- kombinált hő- és villamos energiatermelés alkalmazása,
- hőszivattyúk alkalmazása.

Épületek energetikai tanúsítványa

Az épületek építésekor, eladásakor vagy bérbeadásakor, hogy a tulajdonos, a leendő vásárló vagy bérlő megkapja az adott épület, vagy akár az adott lakás energiafogyasztásának tanúsítványát. A tanúsítványnak referenciaértékeket és amennyiben szükséges, ajánlásokat is kell tartalmazniuk.

Kazánok és légkondicionáló rendszerek rendszeres felülvizsgálata

Az energiafogyasztás csökkentése és a széndioxid kibocsátás érdekében:

- a 20-100 kW teljesítményű kazánokat rendszeresen felül kell vizsgálni,
- a 100 kW-nál nagyobb teljesítményű kazánokat 2 évente kell ellenőrizni,
- a 15 évesnél régebbi 20 kW teljesítménynél nagyobb kazánok esetén javaslatot kell tenni az energiafogyasztás csökkentésére is,
- a 12 kW-nál nagyobb teljesítményű légkondicionáló rendszerek energetikai felülvizsgálatát el kell végezni.

Az irányelv végrehajtásának magyarországi helyzete

Magyarországon

- a feladatot két részre bontották épületekre és hőtermelő, valamint légtechnikai berendezésekre,
- a két területet két különböző minisztériumhoz rendelték.

Az épületek energetikai auditálását, azaz egységes számítását, méretezését 2006. szeptember 1-től TNM rendelet tette kötelezővé, a tanúsításra vonatkozóan 2008. június 30-án jelent meg a 176/2008. Kormányrendelet.

A 176/2008. (VI.30.) Kormányrendelet rövid elemzése

- a) Az 1.§ részletesen foglalkozik az alkalmazás körével.

Az épület energetikai jellemzőit e rendelet előírásai szerint tanúsítani kell a rendelet hatálya alá tartozó

- a) új épület építése,
- b) meglévő épület
 - ba) ellenérték fejében történő tulajdon átruházása, vagy
 - bb) bérbeadása, illetve
- c) 1000 m²-nél nagyobb hasznos alapterületű hatósági rendeltetésű, állami tulajdonú közhasznú épület

esetén.

A 3.§ rögzíti az új és meglévő épületekre vonatkozó tanúsítási szabályokat.

Az 5.§-sal részletesebben foglalkoznunk kell:

- Az 1.a) pontban rögzítettek úgy értelmezendők, hogy a felelős műszaki vezetőnek – vagy az ő nevében nyilatkozóknak – rendelkeznie kell a 9.§ 1. pontjában rögzített jogosultsági vizsgával.
- Az 1.b) pontban rögzítettekkel – a számlák alapján történő tanúsítással – kezdettől nem értettünk egyet. Ebben a kérdésben az MMK és a MÉK több ízben megkereste az érintett főhatóságot, változtatás várható.

d) Az 5.§ szerint

- a tanúsítvány 10 évig érvényes,
- azonban, ha ez idő alatt „az épületre vonatkozó jogszabályban meghatározott követelményérték megváltozik”, a tanúsítást ismételten el kell végezni.

A 9.§ alapvetően fontos a szakértés szempontjából, ezért idézzük

„(1) E rendelet szerinti tanúsítási tevékenységet a településtervezési és az építészeti-műszaki tervezési, valamint az építésügyi műszaki szakértői jogosultság szabályairól szóló 104/2006. (IV.28.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Jr.), illetve az építési műszaki ellenőri, valamint a felelős műszaki vezetői szakmagyakorlási jogosultság részletes szabályairól szóló 244/2006. (XII.5.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Émer) előírásainak megfelelő felsőfokú szakirányú végzettséggel rendelkező szakmagyakorló (a továbbiakban: tanúsító) végezheti, ja a Jr., illetve az Émer előírásai szerint teljesítette az energetikai ismereteket tartalmazó jogosultsági vizsgakövetelményeket. E szabály alól felmentés nem adható.”

A 10.§ a tanúsítás költségeivel foglalkozik, amellyel kapcsolatban megjegyezzük, hogy az 5 500 Ft-os „órabért” alacsonynak tartjuk.

Végül két fontos dátum a 11.§-ből:

- (1) Ez a rendelet 2009. január 1-én lép hatályba.
- (2) A hatálybalépéskor meglévő épület (önálló rendeltetési egység, lakás) 1.§ (3) bekezdésének b) pontja szerinti energetikai tanúsítása 2011. december 31-ig önkéntes.

A szakértői jogosultsági vizsgáról

Érdekes továbbá a szükséges szakértők száma. Az illetékes Minisztérium szerint Magyarországon 2004-ben 4 millió 134 ezer lakás volt, ennek 64%-a 1-3 lakásos épületben. Évente kb. 30 000 új lakással lehet számolni. Ez kb. 10 000-15 000 lakóépületet jelent. További kb. 20 000 nem lakás funkciójú épület épül évente. A lakóépületek (lakások) kb. 10%-a készül azonnali értékesítésre. Jogkövető magatartást feltételezve (és ismerve) összesen kb. max. 40 000 tanúsítvány készítésével lehet számolni évente a hatályba lépést követően. Az első évben (2009-ben) a rendelet hatálya alá tartozó befejezett új épületek csekély száma miatt minimum 300 szakemberre lesz szükség, majd ez a szám a következő években folyamatosan bővülhet.

A jogosultsági vizsga formája, költségei

A jogosultság elnyerésére – hasonlóan „az egyéb jogosultsághoz” -, vizsgát kell letenni, amely két,

- általános és
- különleges

részből áll.

Akinek már van egyéb pl. szakértői jogosultsága, annak csak a különleges – tehát az épületenergetikai – részből kell vizsgáznia.

A vizsga formája írásbeli, időtartama 3 óra, az általános rész 1 óra, a különleges 2 óra.

Az írásbeli anyagok a vizsga után átnézésre, illetve pontozásra kerülnek és, ha az eredmény

- 70% feletti, a vizsga sikeres,
- 50-70% között szóbeli kiegészítő vizsgát kell tennie,
- 50% alatt a vizsga sikertelen.

A vizsgadíj

- általános rész: 10 000 Ft,
- különleges rész 23 000 Ft.

A vizsgákra a területi kamaráknál kell jelentkezni. A feltételek a – végzettség, gyakorlati idő stb. – a Kamara honlapján megtalálhatóak.

A területi kamarák kezdeményezhetik a vizsga kihelyezését, melynek feltételei

- megfelelő, egyeztetett időpont,

- minimum 15, maximum 20-22 fő vizsgázó.

Az MMK és a MÉK egyébként párhuzamosan, azonos feltételekkel végzi a vizsgáztatást. Mind a MMK, mind a MÉK honlapján erre vonatkozó adatok megtalálhatóak.

Május közepéig a két kamaránál több mint 600 fő tett sikeres jogosultsági vizsgát.

A 264/2008.(XI.6.) Kormányrendelet rövid elemzése

E rendeletben foglaltakkal részletesebben nem foglalkozunk, mivel mint a későbbiekben látható, az ebben rögzített határidők 2010 utániak.

A rendelet egyes paragrafusaiival kapcsolatban azonban a következőket jegyezzük meg:

- 1.§ a definíciókat rögzíti,
- a 2.§ a felülvizsgálatra jogosultak körével foglalkozik,
- 3.§ az energetikai követelményrendszert elemzi, a felülvizsgálat egyes lépéseit, amelyből sajnálatos módon hiányzik a méréses ellenőrzés előírása.

Külön rögzítenünk kell a zárórendeletek (8.§) következő pontjait:

„(3) A meglévő hőtermelő berendezések, illetve meglévő légkondicionáló rendszerek első energetikai felülvizsgálatát – a (4)-(5) bekezdésben foglaltak kivételével – 2013. január 1-jéig kell elvégezni.

(4) Az e rendelet hatálybalépésekor 15 éves vagy annál régebbi hőtermelő berendezéssel üzemelő fűtési rendszerek 4.§ (3) bekezdés szerinti egyszeri felülvizsgálatát 2011. január 1-jéig kell elvégezni.

(5) A 2007. január 1-je után üzembe helyezett hőtermelő berendezések, illetve légkondicionáló rendszerek első energetikai felülvizsgálatát 2015. január 1-jéig kell elvégezni.”

A szakértői jogosultsági vizsgákról

A szakértői jogosultsági vizsgák a Magyar Mérnök Kamarában júniusban kezdődnek. A vizsgakérdések készítése jelenleg folyamatban van és rövidesen felkerülnek a Kamara honlapjára.

A kérdések 5 nagy csoportja a következő:

1. Jogszabály ismeretek
2. Alapfogalmak
3. Hőtermelő berendezések energetikai felülvizsgálata
4. Fűtési rendszerek energetikai felülvizsgálata
5. Légtechnikai rendszerek energetikai felülvizsgálata.